

Nr 48.

Ankom till riksdagens kansli den 30 maj 1940 kl. 5 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 9 § förordningen den 16 maj 1884 (nr 25) angående patent.

Genom en den 10 maj 1940 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 246, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade förslag till

L a g

om ändrad lydelse av 9 § förordningen den 16 maj 1884 (nr 25) angående patent.

Häri genom förordnas, att 9 § förordningen den 16 maj 1884 angående patent skall hava ändrad lydelse på sätt nedan angives:

9 §.

Anmäla sig flera för erhållande av patent å samma eller väsentligen lika uppfinning, have den företråde, som först inkom till patentmyndigheten med så beskaffade ansökningshandlingar, att ansökningens föremål därav tydligt framgår.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, men skall icke äga tillämpning vid bestämmande av företråde mellan patentansökningar, som dessförinnan inkommit till patentmyndigheten.

Beträffande de skäl som ligga till grund för det framlagda förslaget får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

Gällande hithörande bestämmelser m. m. Patentförordningens 4 § innehåller följande föreskrifter om patentansökning:

»1 mom. Den, som vill erhålla patent, skall till patentmyndigheten ingiva eller i betalt brev insända skriftlig ansökan samt därvid foga beskrivning i två exemplar över uppfinningen och

de ritningar, som erfordras för att tydliggöra beskrivningen, jämväl i två exemplar, ävensom, där sådant behöves, modeller, varuprov och dylikt.

Ansökningen skall innehålla uppgift om sökandens namn, yrke och post-adress samt uppfinningens benämning.

Beskrivningen skall vara så tydlig och fullständig, att sakkunnig person bör kunna med ledning därav utöva uppfinningen. Däri skall bestämt angivas vad sökanden anser vara det nya i uppfinningen.

Är sökanden ej boende inom riket, foga han vid ansökningen jämväl fullmakt för ett inom riket bosatt ombud att i allt vad patentet angår för honom svara.

Sökes patent å flera uppfinningar, varde särskilda ansökningshandlingar för vardera ingivna.

2 mom. Uppgiver sökanden annan såsom uppfinnare, skall sökanden förete handling, som visar, att han är dennes rättsinnehavare.

3 mom. Därjämte åligger sökanden att bifoga en avgift (ansökningsavgift) av femtio kronor.»

Ytterligare föreskrifter om ansökningshandlingarna finnas i Kungl. Maj:ts kungörelse den 31 december 1895 (nr 105 s. 1) angående beskaffenheten av de handlingar, som i patentärenden inlämnas.

En patentansökning, som från början är i ett eller annat avseende ofullständig, kan senare kompletteras. I sådant fall framställer patentmyndigheten enligt 5 och 6 §§ patentförordningen skriftlig anmärkning med föreläggande för sökanden att inom viss tid skriftligen yttra sig över anmärkningen och avhjälpa förefintlig brist. Om yttrande icke inkommer inom den föreskrivna tiden, avföres visserligen ansökningen, men sökanden kan återuppliva den genom att inom fyra månader från utgången av nämnda tid inkomma med yttrande och en återupplivningsavgift av tjugofem kronor.

Det förhållandet, att en ansökning från början varit ofullständig, kan dock stundom lända sökanden till men i förhållande till andra ansökningar. I 9 § patentförordningen stadgas, att om flera anmäla sig för erhållande av patent å samma eller väsentligen lika uppfinning, skall den hava företräde, som först inkom till patentmyndigheten med fullständiga ansökningshandlingar. En senare inkommen ansökning kan sålunda komma att få företräde framför en tidigare inkommen, som från början var i ofullständigt skick.

Innebörden av 9 § torde icke vara fullt klar; olika tolkningar kunna tänkas. I det 1878 avgivna betänkande, som i huvudsak legat till grund för vår nuvarande patentförordning, talades i motsvarande stadgande om »behöriga ansökningshandlingar». Ändringen till »fullständiga ansökningshandlingar» skedde i enlighet med en hemställan av vissa ledamöter av högsta domstolen vid dess granskning av förslaget. Med ändringen skulle enligt dessa ledamöter markeras, att »endast ansökningshandlingarnas formella beskaffenhet kunde vara av betydelse vid fråga om företrädesrätten». Andra ledamöter av högsta

domstolen riktade även kritik mot uttrycket »behöriga ansökningshandlingar» och ansågo lagrummet böra ändras så, att därigenom uttrycktes, att den skulle hava företråde, som först fullgjort allt vad första stycket i 4 § av förslaget innehöller. I sistnämnda stadgande var föreskrivet, att vid ansökan om patent skulle fogas såväl tydlig och fullständig samt av erforderliga ritningar, modeller och varuprov åtföljd beskrivning över uppfinningen som ock stadgad avgift för första patentåret.

Patent- och registreringsverket har icke i sin praxis givit uttrycket »fullständiga ansökningshandlingar» sådan innebörd, att därunder skulle innefattas samtliga i 4 § patentförordningen angivna ansökningsbilagor. Man skiljer vid behandlingen mellan olika formella brister. Om ärende är i sådant skick, att det ej kan göras till föremål för teknisk granskning, eller om föreskriven ansökningsavgift ej inkommit, delgiver ämbetsverkets sekreterare sökanden föreliggande anmärkningar i ett s. k. kort föreläggande. Detta skall besvaras inom en månad, och anstånd med svaret kan under normala förhållanden ej påräknas; under nuvarande krigstid har emellertid ansetts kunna givas anstånd även vid sådant föreläggande, när detta påkallats på grund av krigsförhållandena. Föreligga däremot icke sådana brister, som nu berörts, överlämnas ansökningshandling till teknisk granskning, och eventuella formella anmärkningar — t. ex. att beskrivning eller ritning endast inkommit i ett exemplar eller att ombudsfullmakt eller överlåtelsehandling saknas, där sådan erfordras — delgivas sökanden tillsammans med de materiella anmärkningar, till vilka granskningen kan giva anledning. I anslutning till denna uppdelning torde inom ämbetsverket anses, att endast brister av förstnämnda slag äro av betydelse, när det gäller att enligt 9 § patentförordningen bestämma företrädet mellan flera patentansökningar.

Genom propositionen nr 228 till innevarande riksdag har Kungl. Maj:t hemställt om anslag till främjande och nyttiggörande av vissa uppfinningar m. m. Bland annat avser propositionen inrättande av en statens uppfinnarnämnd med uppgift att främja och nyttiggöra uppfinningar och tekniska uppslag, vilka med hänsyn till deras möjlighet att med erforderlig snabbhet och rimliga medel tillgodose aktuella behov äro av värde för försvarsberedskapen eller folkförsörjningen. Vad sålunda föreslagits ansluter sig till ett betänkande i ämnet, som den 21 mars 1940 avgavs av särskilda utredningsmän. Detta betänkande innehåller även förslag till viss ändring i 9 § patentförordningen. Utredningsmännen hava föreslagit, att i 9 § patentförordningen skulle, med ändring av nuvarande stadgande, föreskrivas, att om flera anmälde sig för erhållande av patent å samma eller väsentligen lika uppfinning, den skulle äga företråde, som först inkomme till patentmyndigheten med så beskaffade ansökningshandlingar, att ansökningens föremål, d. v. s. det för uppfinningen väsentliga, därav tydligt framginge. Utredningsmännen hava samrätt med 1938 års patentutredning om utformningen av denna ändring.

Yttranden. Över utredningsmännens betänkande hava, efter remiss, yttranden avgivits av statskontoret, kommerskollegium, patent- och registreringsverket, chefen för försvarsstaben, statens industrikommission, statens livsmedelskommission, ingenjörsvetenskapsakademien, Sveriges industriförbund, forskningens beredskapsorganisation, svenska teknologföreningen, svenska uppfinnareföreningen, svenska patentombudsföreningen och uppfinnarekontoret. Kommerskollegium har bifogat yttrande från jernkontoret.

Utredningsmännens förslag till ändring i 9 § patentförordningen har i samtliga yttranden i huvudsak tillstyrkts eller lämnats utan erinran.

I förevarande proposition anför *föredragande departementschefen*:

»Den föreslagna lagändringen föranledes, såsom nämnts, närmast av förslaget om inrättande av en statens uppfinnarnämnd med de uppgifter, som av Kungl. Maj:t i annat sammanhang förordats. Ändringen är emellertid även ägnad att i viss mån tillgodose tidigare på sina håll utan samband med de nu föreliggande spörsmålen framförda krav på lättnader i patentförordningens avgiftsbestämmelser. Den synes i betraktande härav motiverad, oavsett huruvida uppfinnarnämnden kommer till stånd eller icke. Med hänsyn till vad i ärendet blivit upplyst torde betänkligheter mot att nu vidtaga en dylik enstaka ändring i patentförordningen icke möta, ehuru för närvarande pågår utredning om allmän revision av patentlagstiftningen.

Den av utredningsmännen föreslagna lagtexten, som i flertalet yttranden lämnats utan anmärkning, torde böra godtagas. I anledning av de invändningar, som från ett par håll riktats mot förslagets avfattning, må framhållas, att ordet »ansökningshandlingar» ingår i 9 § redan i dess nuvarande lydelse. Jag ansluter mig till utredningsmännens uttalande att åt detta ord måste givas så vidsträckt innebörd, att därunder innefattas även exempelvis modell. Sådan innebörd har nämnda ord även i 7 § patentförordningen.

Utredningsmännens motivering till lagförslaget har ej heller i övrigt givit mig anledning till erinran. Patent- och registreringsverket har i sitt yttrande särskilt upptagit frågan om medgivande av anstånd med besvarande av ämbetsverkets s. k. korta förelägganden om erläggande av ansökningsavgift, när det gäller uppfinningar, som äro föremål för prövning av uppfinnarnämnden. Ämbetsverkets framhållande av att för anstånd i sådana fall i regel bör krävas, att nämnden i en eller annan form tillstyrkt dylikt anstånd, torde icke strida mot vad utredningsmännen på denna punkt avsett. Tillstyrkan av nämnden torde kunna lämnas i enkla former, så att större besvär och tidsspillan ej behöver uppkomma.»

Lagrådet har lämnat förslaget utan erinran.

Utskottet har vid sin granskning av det framlagda lagförslaget icke funnit anledning till erinran mot detsamma och får alltså hemställa, *Utskottet.*

att förevarande proposition måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 30 maj 1940.

På första lagutskottets vägnar:

K. SCHLYTER.

Vid detta ärendes behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Schlyter, Gärde, Karl Emil Johanson, Wagnsson, Branting, Eskhult, Ewerlöf* och *Karl Karlsson*;

från andra kammaren: herrar *Lindqvist, Hedlund* i Östersund, *Lindmark, Olsson* i Mellerud, *Berg, Larsson* i Hede, *Werner* i Höjen och *Nilson* i Eskilstuna.
